

Slimību profilakses un kontroles centrs

SPKC epidemiologi vērš uzmanību, ka vairākās Eiropas valstīs un citur pasaulē saglabājas nelabvēlīga epidemioloģiskā situācija ar masalām

19.12.2018

Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) epidemiologi vērš uzmanību, ka vairākās Eiropas valstīs un citur pasaulē saglabājas nelabvēlīga epidemioloģiskā situācija ar masalām. Tāpēc plānojot ceļojumu, epidemiologi aicina iedzīvotājus kopā ar ģimenes ārstiem izvērtēt savu un savu bērnu imunizācijas statusu un lemt par nepieciešamību vakcinēties.

Vakcinācijai izmanto kombinēto vakcīnu pret masalām, masaliņām un epidēmisko parotītu (MPR). Maksimālai aizsardzībai nepieciešamas divas vakcīnas devas. Atbilstoši vakcinācijas kalendāram, pirmo poti bērns saņem 12–15 mēnešu vecumā, bet revakcinācija tiek veikta septiņu gadu vecumā.

Pastāvot īpašiem inficēšanās riskiem, piemēram, plānojot ceļojumu ar mazuli, īpaši uz masalu skartu valsti, kā arī pēc kontakta ar masalu slimnieku, pirmo poti ieteicams veikt pirms vakcinācijas kalendārā norādītā vecuma sasniegšanas, proti, no 6 mēnešu vecuma. 12-15 mēnešu vecumā poti nepieciešams atkārtot, un revakcināciju veic atbilstoši vakcinācijas kalendāram – 7 gadu vecumā.

Kā liecina Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (ECDC) pārskats par masalu uzraudzības rezultātiem, 12 mēnešu laikā no 2017. gada 1. novembra līdz 2018. gada oktobrim ir reģistrēti 13 144 masalu gadījumi Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas (ES/ĒEZ) dalībvalstīs. Visvairāk saslimšanas gadījumi reģistrēti Grieķijā (2 884), Francijā (2 863), Itālijā (2 552), Rumānijā (1 611) un Apvienotajā Karalistē (1 019). Plašāka informācija ir pieejama ECDC tīmekļa vietnē:

http://www.ecdc.europa.eu/en/healthtopics/measles/epidemiological_data/Pages/measles_past12months.aspx. Ārpus Eiropas Savienības liels masalu uzliesmojums turpinās Ukrainā, kur šogad līdz oktobrim ir reģistrēti 32 489 saslimšanas gadījumi. Raksturīgi ir tas, ka masalas strauji izplatās valstīs, kur vakcinācijas aptvere ir zemāka, nekā tas būtu nepieciešams, lai “populācijas imunitāte” neļautu infekcijai izplatīties sabiedrībā.

Latvijā, salīdzinājumā ar citām Eiropas valstīm, saslimstība ar masalām ir krietni zemāka, šogad ir apstiprināti 25 saslimšanas gadījumi ar masalām, t.sk septiņiem bērniem. Neviens no bērniem nebija vakcinēts. No visiem saslimušajiem 9 visticamāk inficējušies ārpus Latvijas, bet trīs bija saistīti ar ievestiem masalu gadījumiem.

Masalu masveida izplatību pagaidām izdevies apturēt pateicoties relatīvi augstai vakcinācijas aptverei (1.pote 98% vakcinēti bērni; 2.pote 89% vakcinēti bērni) un laikus veiktajiem sabiedrības veselības pasākumiem saistībā ar katru konstatētu masalu gadījumu.

Masalas ir akūta, ļoti lipīga vīrusu infekcijas slimība, kas izplatās gaisa pilienu, kā arī tieša kontakta ceļā. Sākotnēji saslimšana ar masalām atgādina saaukstēšanos – pēkšņs sākums ar iesnām, klepu un drudzi. Slimībai progresējot temperatūra var sasniegt 39–41°C un parādās sarkani izsitumi. Masalas var izraisīt komplikācijas, no kurām visbiežākās ir vidusauss iekaisums, caureja un pneimoniya. Masalas bieži norit smagi un lielāks komplikāciju attīstības risks ir bērniem, kas jaunāki par pieciem gadiem, pieaugušiem virs 20 gadiem, personām ar imūndeficītu, kā arī grūtniecēm, jo var izraisīt augļa bojāeju vai priekšlaicīgas dzemdības.

Ja ir masalām līdzīgas pazīmes, sazinieties ar savu ģimenes ārstu un, ja iespējams, izvairieties no ārstniecības iestādes apmeklējuma, lai novērstu citu cilvēku inficēšanu.

Aktuālā informācija par masalām un to profilaksi profesionāļiem[1] un iedzīvotājiem[2] atrodama SPKC tīmekļa vietnē.

[2] <https://www.spkc.gov.lv/lv/tavai-veselibai/infekcijas-slimibas/apraksti/masalas>

©SPKC 2016. Visas tiesības rezervētas.